

Μάρτιος

Κυριακή 2α Μαρτίου 2025

Κυριακή τῆς Τυρινῆς

(Ματθ. 6, 14 – 21).

«ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρός ὑμῶν, ἐκεῖ ἔσται καί ἡ καρδιά ὑμῶν» (Ματθ. 6, 21).

Μέσα στήν ὄμορφη διαδρομή τοῦ Τριωδίου φτάσαμε σήμερα στόν τέταρτο σταθμό. Αὐτός εἶναι ἡ Κυριακή τῆς Τυρινῆς. Σ' αὐτόν τόν τέταρτο σταθμό τελειώνει ἡ προετοιμασία τῶν ἀθλητῶν τοῦ πνεύματος. Ἀπό αὔριο ἀνοίγει τό στάδιο τῶν ἀρετῶν καί ὅποιος θέλει νά ἀγωνιστεῖ θά εἰσέλθει στόν κυρίως ἀγωνιστικό χῶρο, γιά νά ἐπιδοθεῖ στά ἀθλήματα τῆς ἄσκησης. Ἡ Ἐκκλησία, γιά νά μᾶς βοηθήσει

στήν απόφαση τοῦ ἀγώνα, μᾶς βάζει ν' ἀκούσουμε ἕναν λόγο τοῦ Χριστοῦ, πού μπορεί νά νοηματοδοτήσει ὀλόκληρη τήν πνευματική ζωή τοῦ πιστοῦ: «ὅπου γάρ ἐστίν ὁ θησαυρός ὑμῶν, ἐκεῖ ἔσται καί ἡ καρδιά ὑμῶν».

Κανένα ἄθλημα καί κανένας ἀγώνας δέν γίνεται χωρίς καρδιά. Κάθε προσπάθεια τοῦ ἀνθρώπου στέφεται μέ ἐπιτυχία, ὅταν γίνεται ἔντονα ἀπό τά βάθη τῆς καρδιᾶς του. Ὅ,τι κουβαλάει ὁ ἄνθρωπος στήν καρδιά του, αὐτό βγάζει καί στή συμπεριφορά του. Ἡ καρδιά τοῦ ἀνθρώπου προσκολλᾶται σέ ὅ,τι θεωρεῖ σημαντικό. Εἶναι ἔτοιμη νά κάνει τά πάντα γι' αὐτό πού θά κυριαρχήσει μέσα της. Αὐτό πού θεωρεῖ ὁ ἄνθρωπος σάν θησαυρό του, αὐτό γίνεται καί ὁ θησαυρός τῆς καρδιᾶς του. Γιά νά ξεκινήσουμε, λοιπόν, τόν ἀγώνα τῆς νηστείας, πρέπει νά βροῦμε ἕνα θησαυρό μέσα στή νηστεία. Ἐάν λοιπόν θέλουμε νά προσεγγίσουμε

τόν λόγο του Χριστού, πρέπει να ερευνήσουμε τις λέξεις «θησαυρός» και «καρδία».

Τί σημαίνει «θησαυρός» για τον άνθρωπο; Θησαυρός για τους ανθρώπους είναι κάτι πολύτιμο, μοναδικό, αναντικατάστατο, επιθυμητό και κυρίως αξιολάτρευτο. Ως θησαυρό πολλοί θεωρούν τά χρήματα και τά υλικά αγαθά. Άλλοι θεωρούν τις ήδονές και τις απολαύσεις της σάρκας. Άλλοι πάλι έχουν ως θησαυρό τους τις γνώσεις, τά πτυχία, τις έπιστημες και τά διπλώματα. Υπάρχουν και εκείνοι πού ό θησαυρός τους είναι οί παρέες, οί φιλίες, οί πολλές γνωριμίες, ό μεγάλος κοινωνικός κύκλος, οί δημόσιες σχέσεις. Θησαυρός για κάποιους είναι επίσης ή δόξα, ή καλή φήμη, τό άψογο πρόσωπο πού βγάζουν πρós τά έξω. Πολύτιμος θησαυρός για πολλούς θεωρείται και ή έξωτερική εμφάνιση. Τό άρτιο και κομψό σῶμα, τό άψεγάδιαστο πρόσωπο, οί σωστές αναλογίες και τά σπάνια χαρακτηριστικά γίνονται θησαυ-

ρός για πολλούς ανθρώπους. Κάποιοι θεωροῦν θησαυρό τους τήν τέχνη. Τήν ἐκτιμοῦν καί προσπαθοῦν νά τήν ἀποκτήσουν μέ κάθε τίμημα. Ἡ μουσική, ὁ κινηματογράφος, ἡ ζωγραφική, ἡ γλυπτική καθώς καί οἱ ὑπόλοιπες τέχνες κυριαρχοῦν καί γεμίζουν κάποιες καρδιές καί ἔτσι γίνονται σκοπός τῆς ζωῆς.

Ἐπάρχουν ὅμως λίγοι, ἐλάχιστοι, πού ὅλα τά προηγούμενα τά περιφρονοῦν καί τά θεωροῦν κύμβαλα καί σκουπίδια. Δέν ἀγγίζουν τήν καρδιά τους οὔτε τά διαμάντια, οὔτε τά πτυχία, οὔτε οἱ ἡδονές, οὔτε ἡ ἐφήμερη δόξα, οὔτε ἡ μάταιη ὀμορφιά. Ἐπάρχουν κάποιοι, ἐλάχιστοι, γιά τούς ὁποίους ὁ θησαυρός δέν εἶναι κάτι, ἀλλά εἶναι κάποιος. Εἶναι ἐκεῖνοι πού θησαυρό τους ἔχουν τόν Χριστό. Ὁ Χριστός εἶναι ὅ,τι πιά πολύτιμο, πιά ἐπιθυμητό, πιά ποθητό, πιά μοναδικό, πιά ἀξεπέραστο μποροῦν νά νιώσουν καί νά ζητήσουν. Ὁ Χριστός εἶναι ἡ κορυφή τῶν κορυφῶν. Ὁ Χριστός εἶναι τό κέ-

ντρο τῆς ζωῆς τους, τό νόημα, ὁ σκοπός τῆς ὑπαρξῆς τους. Ὁ Χριστός εἶναι ὁ ἀσίγαστος πόθος, πού κυριαρχεῖ μέσα τους καί κατευθύνει κάθε σκέψη, κάθε συναίσθημα καί κάθε πράξη στή ζωή τους.

«Ὅπου γάρ ἐστίν ὁ θησαυρός ὑμῶν, ἐκεῖ ἔσται καί ἡ καρδιά ὑμῶν» μᾶς λέει σήμερα ὁ Ἰησοῦς. Ἀφοῦ στοχαστήκαμε πάνω στήν ἔννοια τοῦ θησαυροῦ, ἄς δοῦμε τώρα τί σημαίνει ἡ λέξη «καρδιά». Ἡ λέξη καρδιά ἔχει διπλή σημασία. Τό πρῶτο καί ἀπλό εἶναι ὅτι ἡ καρδιά εἶναι τό ἐργαλεῖο τοῦ σώματος, τό ὄργανο δηλαδή ἐκεῖνο πού ἐργάζεται ἀκατάπαυστα, γιὰ νά συντηρεῖ τή ζωή μέσ' ἀπό τή ροή τοῦ αἵματος. Ὅσο πάλλεται ἡ καρδιά, τόσο ὑπάρχει βιολογική λειτουργία. Ἡ διακοπή τῆς λειτουργίας τῆς καρδιᾶς ἐπιφέρει ἀμέσως τόν σωματικό θάνατο. Ἡ καρδιά, ὅμως, ἔχει καί μία δεύτερη σημασία, πού εἶναι καθαρά ἄυλη καί ὑπερβατική. Ὡς «καρδιά» μέσα στά κείμενα

τῆς Ἁγίας Γραφῆς καί κατά τήν πατερική σκέψη νοεῖται τό πνευματικό κομμάτι τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι φτιαγμένος ἀπό δύο ὑλικά, ἀπό ὕλη καί ἀπό πνεῦμα. Τό ὑλικό κομμάτι τοῦ ἀνθρώπου εἶναι τό σῶμα. Τό πνευματικό κομμάτι εἶναι ἡ ψυχή. Ἡ καρδιά μέ τήν πνευματική σημασία εἶναι τό κέντρο τοῦ ἐσώτατου κόσμου τοῦ ἀνθρώπου, πού μπορεῖ νά εἶναι ἄυλος, ἀλλά εἶναι ἀπόλυτα πραγματικός. Ἡ καρδιά εἶναι τό κέντρο τῆς σκέψης, τῶν συναισθημάτων καί τῆς θέλησης. Ἡ καρδιά εἶναι ὁ ἐσωτερικός χῶρος, ὅπου διαμορφώνεται ὁ χαρακτήρας καί ἡ συμπεριφορά τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ προσωπικότητα τοῦ καθενός εἶναι τό ἀπαύγασμα τῆς καρδιάς του. Ὅτι κουβαλᾶμε στήν καρδιά μας, αὐτό ἐξωτερικεύουμε μέ τά λόγια καί τίς πράξεις μας. Ἡ καθαρότητα τῆς καρδιάς προσδιορίζει τήν ποιότητα τῆς ἀρετῆς. Ἡ βρωμερή καρδιά εἶναι ἡ αἰτία τῆς ἁμαρτίας. Ὅπως τό σῶμα ἔχει τά αἰ-

σθητήρια ὄργανά του, ἔτσι καί ἡ καρδιά ἔχει τό δικό της ὄργανο. Αὐτό εἶναι ὁ νοῦς. Ὁ νοῦς εἶναι τό μάτι τῆς καρδιάς. Εἶναι ἡ θύρα ἀπό τήν ὁποία εἰσάγεται τό καλό καί τό κακό μέσα της. Ὁ νοῦς συλλαμβάνει τά πάντα ἀπό τίς αἰσθήσεις τοῦ σώματος καί, ἀφοῦ τά φιλτράρει κατὰ τήν προαίρεσή του, τά διοχετεύει στήν καρδιά. Ἐκείνη, ἀφοῦ τά ἐπεξεργαστεῖ, τά μετατρέπει σέ νοοτροπία καί συμπεριφορά. Ὁ καθαρὸς νοῦς φτιάχνει καθαρὴ καρδιά. Ὁ βρώμικος νοῦς λερώνει τήν καρδιά καί τή δηλητηριάζει.

Ἡ ἄσκηση, ἡ προσευχή, ἡ ἐλεημοσύνη, ἡ μελέτη, ἡ νηστεία εἶναι πράξεις πού τίς ἐπιβάλλει ἡ καρδιά σάν τρόπο ζωῆς, μόνον ὅταν ἀντιληφθεῖ σάν ἀπόλυτο θησαυρό τόν Ἰησοῦ. Ὅταν ὁ Χριστός γίνει ὁ θησαυρός τοῦ ἀνθρώπου, ἡ καρδιά θά προσκολληθεῖ σ' αὐτόν τόν θησαυρό καί θά διαμορφώσει ὅλο τόν πνευματικό ἀγώνα καί ὅλη τήν πνευματικὴ ζωή, γιὰ νά μή χαθεῖ

αὐτός ὁ θησαυρός ἀπό μέσα της. Ἡ καρδία πού φωτίζεται ἀπό τό φῶς τοῦ Χριστοῦ φωτίζει ὁλόκληρο τόν ἄνθρωπο καί φωτίζει καί ὁλόκληρο τόν κόσμο.

Γιά νά ξεκινήσουμε τήν προσπάθεια τῆς νηστείας, πρέπει νά θεωρήσει ὁ νοῦς μας ὡς πολύτιμο θησαυρό τόν Χριστό. Ὅταν βάλουμε τόν Χριστό μέσα μας σάν πρόσωπο πού ἀγαπᾶμε, τότε θά προσκολληθεῖ κοντά Του ἡ καρδία μας. Ἡ σύζευξη τῆς καρδίας μέ τόν Κύριο θά τήν θεοποιεῖ, θά τή λαμπρύνει, θά τήν καθαρίζει καί θά τή δοξάζει. Θά δώσουμε νόημα στόν ἀγώνα τῆς νηστείας, ὅταν τή συνδέσουμε μέ τό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ. Γιά Ἐκεῖνον θά κάνουμε ὅ,τι κάνουμε. Γιά τήν ἀγάπη Του θά παλέψουμε ἐναντίον τῆς ἁμαρτίας. Ἀπό πόθο γιά τό πρόσωπό Του θά κουραστοῦμε, γιά νά ἀπολαύουμε καί νά ἀπολαύσουμε τό στεφάνι τῆς τελικῆς νίκης, πού Ἐκεῖνος ξέρει νά δίνει στούς τίμιους ἀγωνιστές. Ἀμήν.